ઉ. ભા. ના મહેરબાન એજ્યુ. ઈન્સ્પેક્ટર સાહેબના તા. ૫ મી ડીસેમ્બર
સન ૧૯૧૧ ના હુકમ નં. ૧૧૧૯૫ માં સૂચવેલો

વર્નાક્યુલર પ્રાથમિક શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓ માટેનો ડ્રૉઇંગનો અભ્યાસક્રમ.

ડ્રૉઇંગ—ધોરણ ૧ લું.

રચનાર—ઉસમાન બચલ તથા મહોબતસિંહજી મોતીભાઇ રાણા.
ડ્રૉઈંગ માસ્તર, રાજકુમાર કૉલેજ, રાજકોટ. થર્ડ આ. મા. કાઠિયાવાડ. મેલ ટ્રેનિંગ કૉલેજ, રાજકોટ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર અને સોલ એજંટ. } જીવનલાલ અમરશી મહેતા, મેનેજર—પ્રિન્ટિંગવર્ક્સ એન્ડ બુક્સ એજન્સિ.—અમ

કીંમત રૂા. ૦-૦-૬

'Shri Satyanarayan' Printing Press, Pirmasha Road—Ah

અનુક્રમણિકા.

શિક્ષકોને સૂચના.

...લા ધોરણમાં ચાલતા ડ્રૉઇંગનો અભ્યાસક્રમ:—

...) પાટી, સ્લેટ, કાગળ અથવા કાળા પાટીયાપર વર્ગમાં અપાયેલા પદાર્થપાઠ સાથે ...વતા વિષયોની અથવા જોડેલી યાદીમાં આપેલી સૂચના મુજબ તે (યાદી)માંના વિષ...પરેથી બનાવનાર ડ્રૉઇંગ.

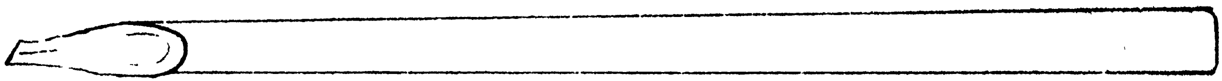
...ને લક્ષમાં લઈ અનુક્રમણિકામાં બનાવેલી વસ્તુઓની ઘટના કરવામાં આવી છે:-

...ડીઓ વિશેષ આવતી હોય એવા જડ પદાર્થો.

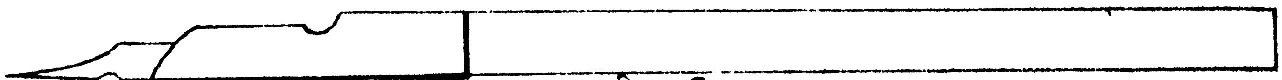
ડ્રૉઈંગ. ધોરણ ૧ લું.

વિભાગ અ.

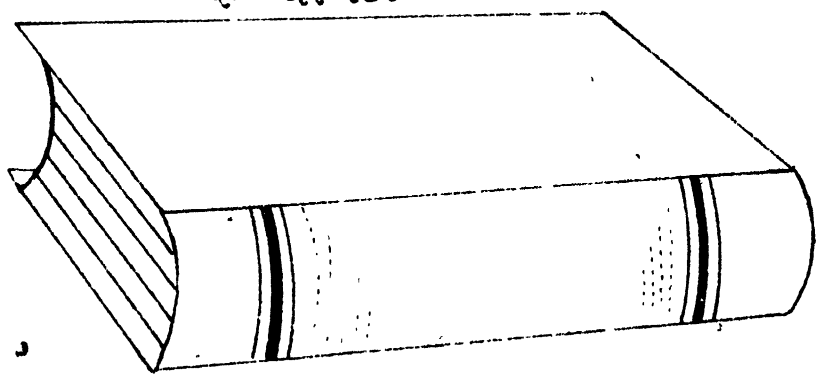
૧. કલમ. (દેશી.)

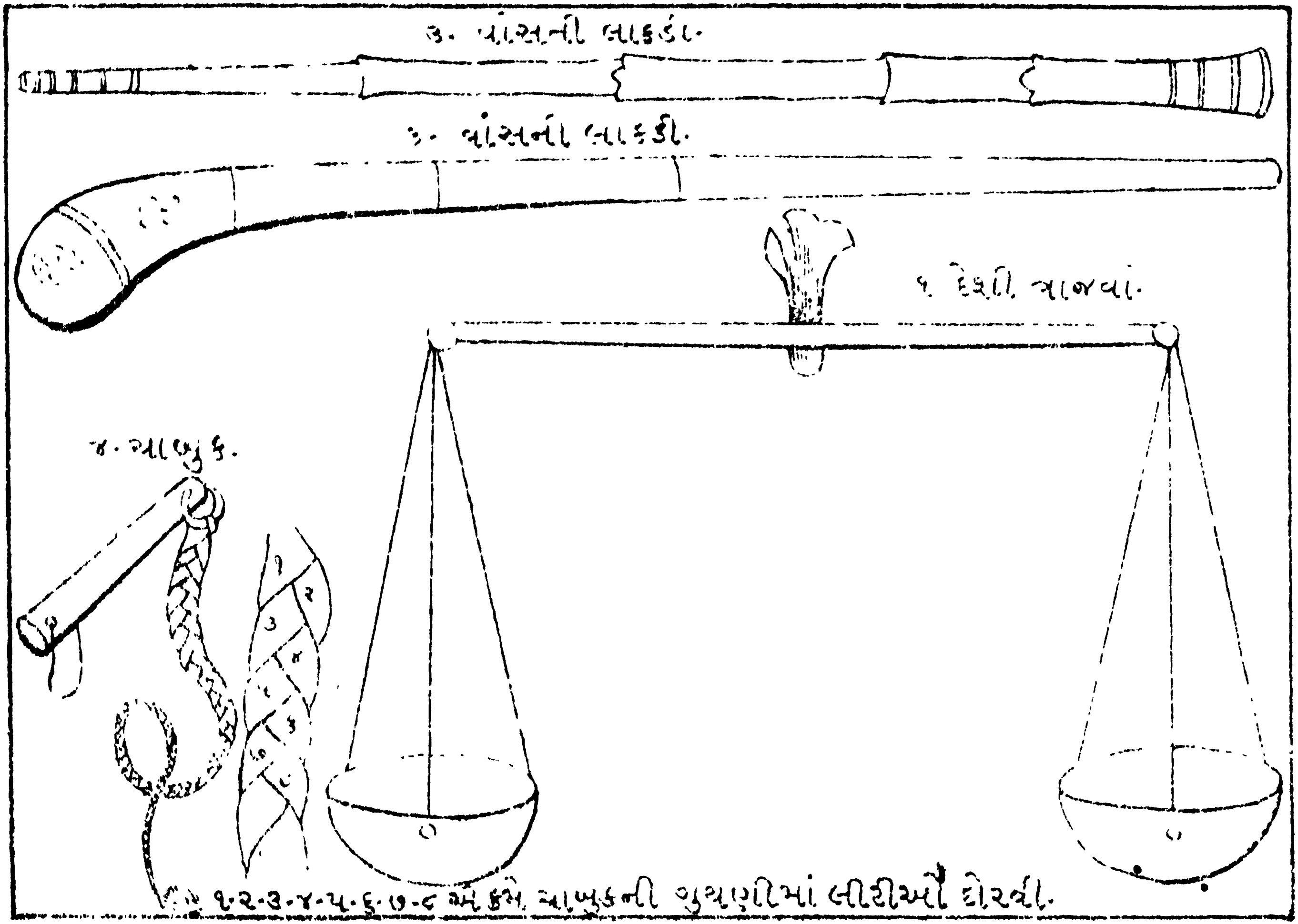

૧. કલમ. (વિલાયતી.)

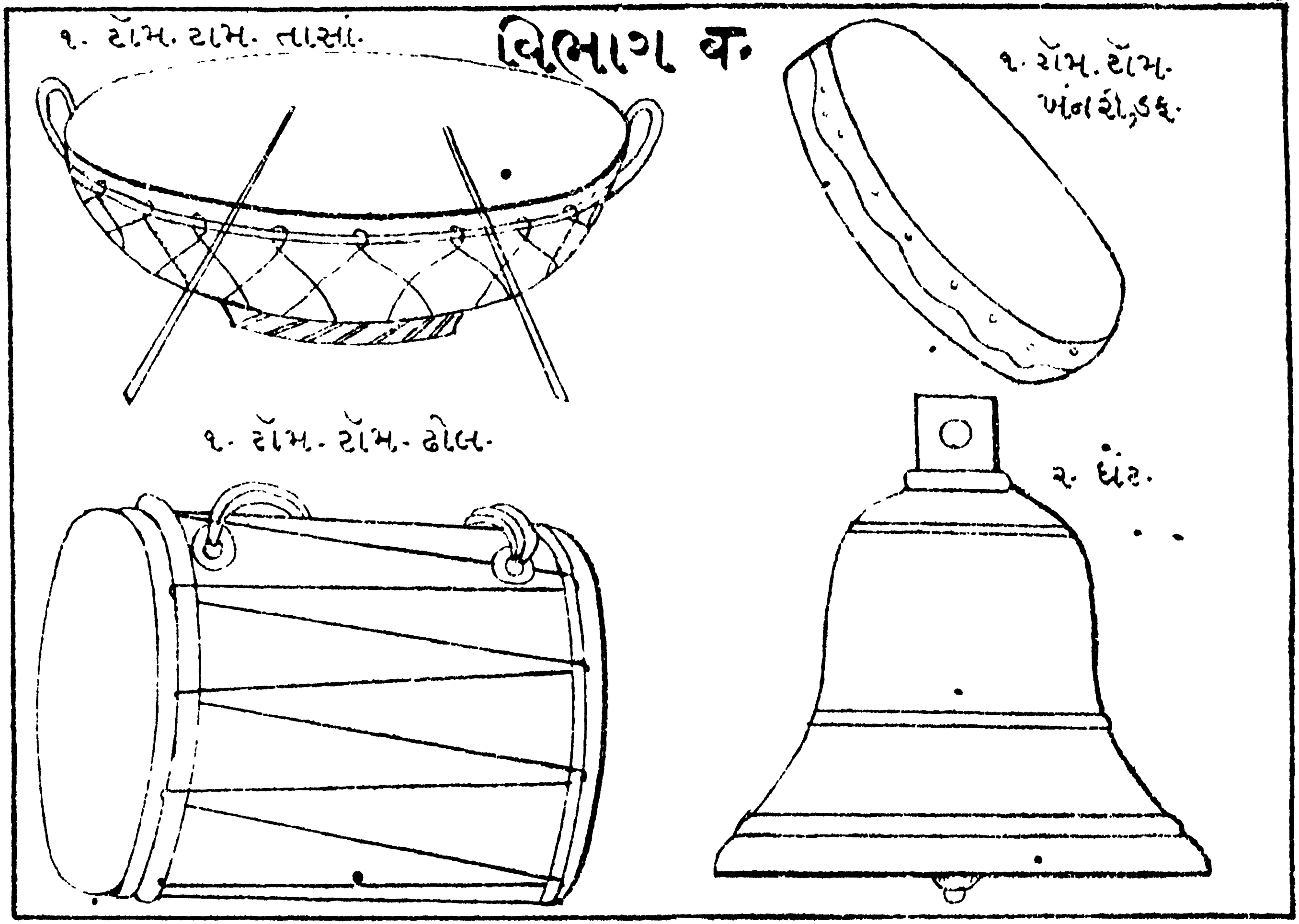

૨. ચોપડી.

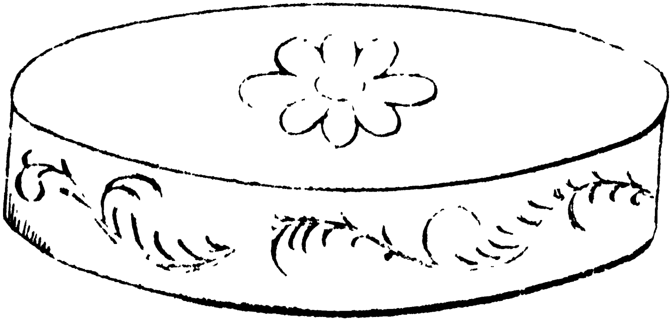

૩. વાંસની લાકડી.
૩. વાંસની લાકડી.
૫. દેશી ત્રાજવાં.
૪. ચાબુક.
૧.૨.૩.૪.૫.૬.૭.૮ એ ક્રમે ચાબુકની ગુંથણીમાં લીટીઓ દોરવી.

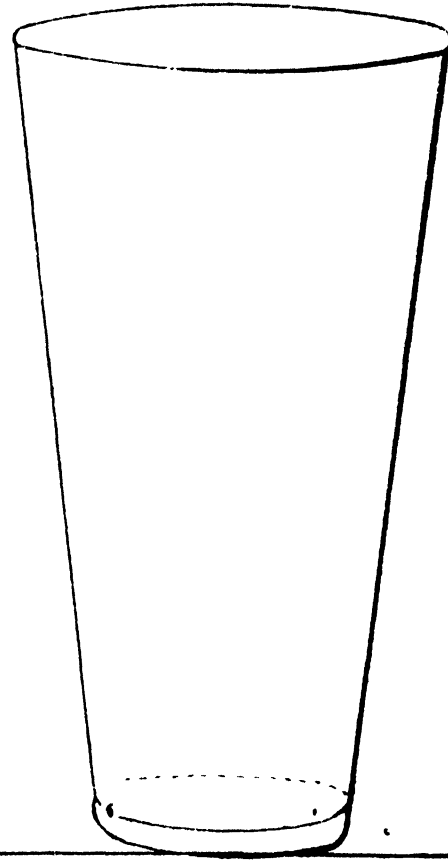
વિભાગ ૪.

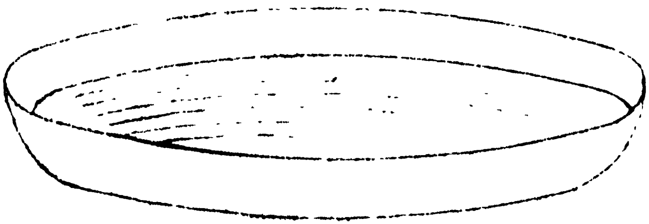
૩. ટાપી.

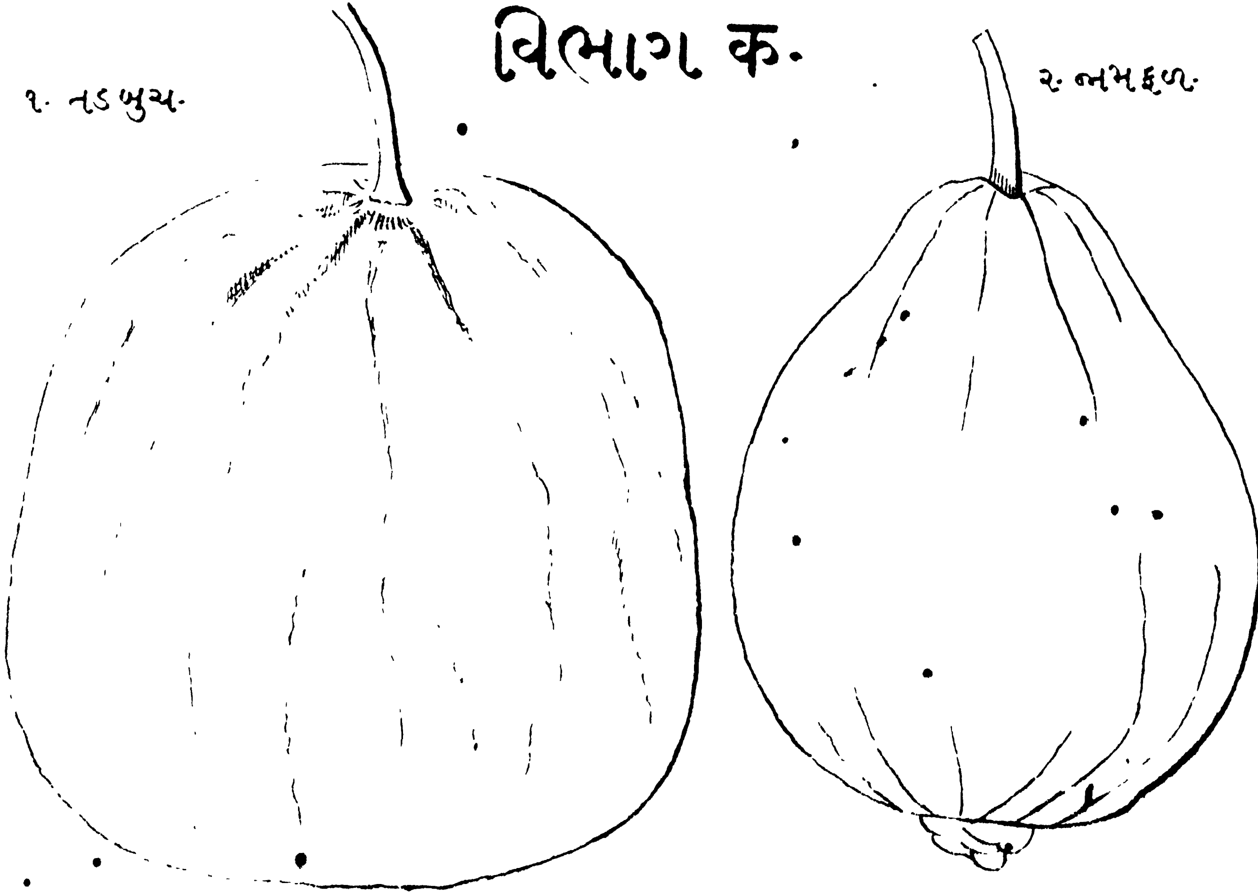
૫. ટંબ્લર.

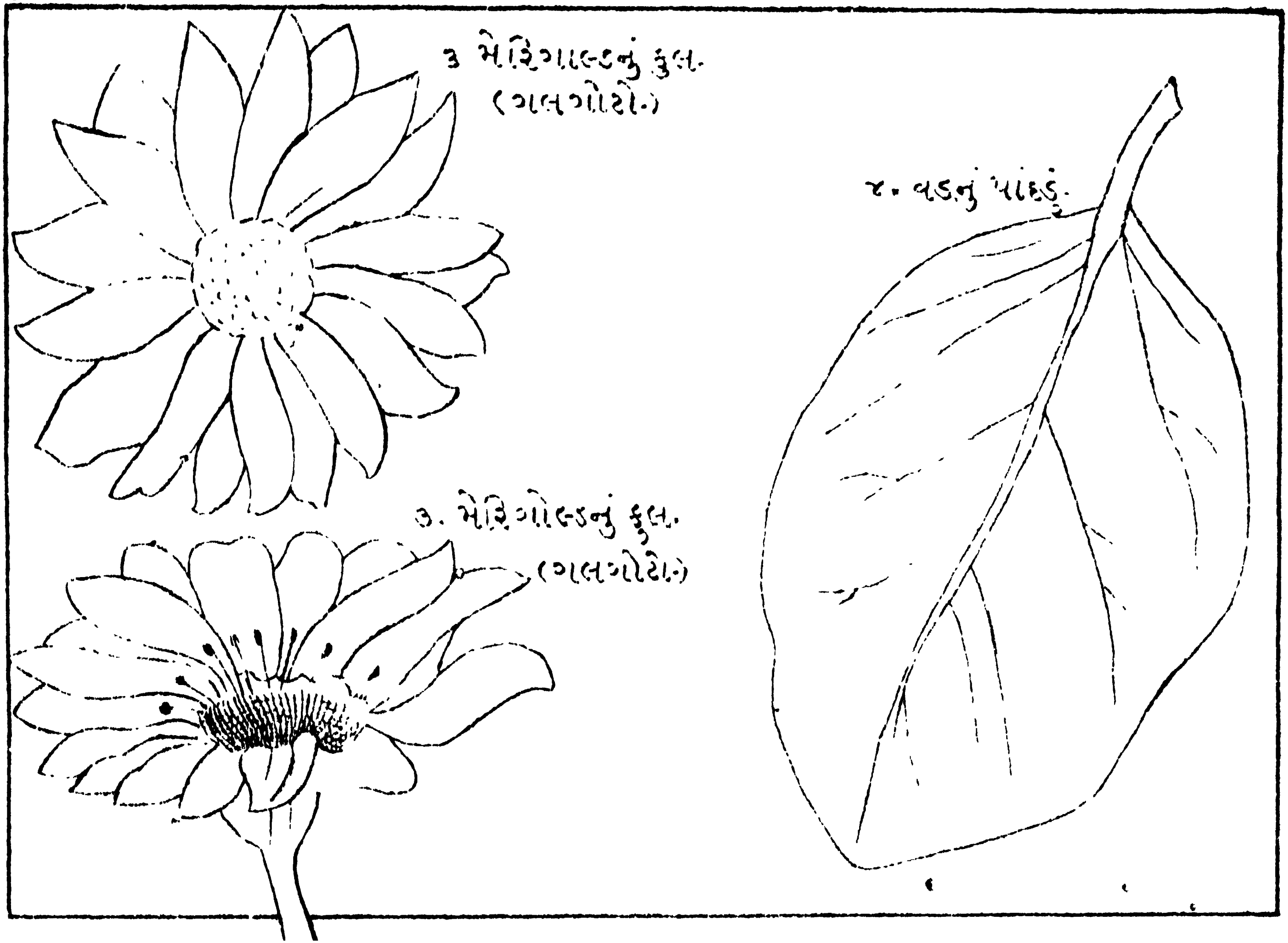

૪. સપાટ અંડાકાર થાળી.

વિભાગ क.

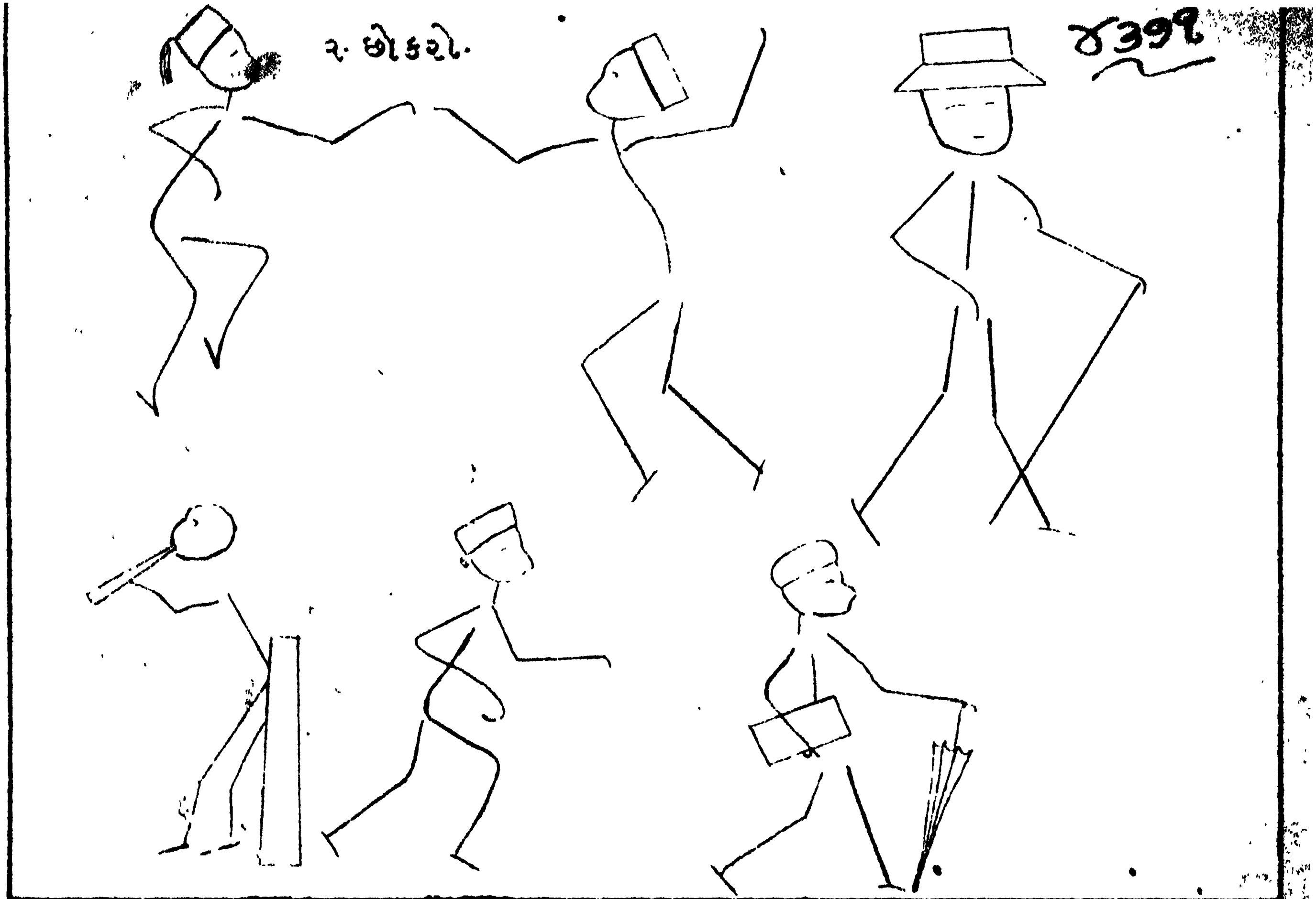

૩ મેરિગાલ્ડનું ફુલ.
(ગલગોટો.)
૪. વડનું પાંદડું.
૩. મેરિગોલ્ડનું ફુલ.
(ગલગોટો.)

વિભાગ ડ.

હરણ.

શ્રી કૃષ્ણ લિથો પ્રેસ મુંબઈ મિં. ભા. ના.

ब. વાંકી લીટીઓ વિશેષ આવતી હોય એવા જડ પદાર્થો.

क. વનસ્પતિ વર્ગમાંથી નમુનાઓ.

ड. પ્રાણી વર્ગમાંથી નમુનાઓ.

૨. કોઈ પણ ધોરણમાં એક વર્ષમાં સાધારણ રીતે ૧૦ વિષય કરતાં વધારે શિખવવાં નહિ.

૩. વિષયોની પસંદગી કરવામાં શિક્ષકે જેટલા બને તેટલા વિભાગો આવી જાય એવો પ્રયત્ન કરવો.

૪. ચોથા અને તેથી ઉપલાં ધોરણોમાં પસંદ કરેલા વિષયોમાંના ઓછામાં ઓછા અડધા કાઢેલી નકલ પરથી નહિ, પણ અસલ કુદરતી વસ્તુ પરથી દોરાવવા; એમ છતાં જ્યાં કાઢેલી નકલો વાપરવામાં આવે ત્યાં બધા વર્ગોમાં અસલ કુદરતી વસ્તુનો નમુનો પણ બને ત્યાં સુધી વિદ્યાર્થીઓને બતાવવો, અને તે પરથી ચિત્ર કાઢવાના પ્રયત્નને ઉત્તેજન આપવું.

૫. ડ્રોઇંગો સ્લેટ, કાગળ, અથવા કાળા પાટીયા પર કઢાવવાં, અને માત્ર રૂપરેખાજ કઢાવવી.

૬. વર્ષના અભ્યાસક્રમ માટે પસંદ કરેલા વિષયોનું યાદદાસ્ત ઉપરથી (મેમરી) ડ્રોઇંગ કાઢવાનો મહાવરો કરાવવો.

૭. વર્ષના અભ્યાસક્રમ માટે પસંદ કરેલા અથવા તેમાંના કેટલાએક વિષયોના ચિત્રમાં [illegible]ી-વડે રંગ પૂરવાનું કામ (અથવા રંગીન ચાક વડે "માપ ડ્રોઇંગ') કરાવવું. [illegible]રો તે વિષયનું યોગ્ય શિક્ષણ આપવાની ગોઠવણ કરી શકે તો.

જાહેર ખબર.

મેસર્સ ઉસમાન બચલ તથા મહોબ્બતસિંહજી મોતીભાઇ રાણા કૃત નીચેનાં શાળોપયોગી પુસ્તકો અમારી પાસેથી મળશે.

૧. ગુજરાતી મોટું વ્યાકરણ. ૧—૪—૦

૨. ગુજરાતી હસ્તલેખ વાચન અથવા હાઈલિ રીડિંગ. ૦—૮—૦

૩. ગુજરાતી હસ્તલેખ વાચનનો ખુલાસો. ૦—૩—૦

૪. વાક્ય પૃથક્કરણ અને સંકલન, ધોરણ ૩જાથી તે ૭ મા સુધી ૦—૬—૦

૫. સચિત્ર કિન્ડરગાર્ટન પદ્ધતિ ભાગ ૧ લો, લાયબ્રેરી તરીકે નામદાર સરકારે મંજૂર કરી છે. ૦—૮—૦

૬. ભૂગોળ તથા ખગોળનો ઉપયોગ કરવાની રીતિનો ગ્રંથ અથવા ભૂગોળ ખગોળનાં કૃત્યો. ઈનામ તથા લાયબ્રેરી બુક તરીકે ના. સરકારે મંજુર કર્યો છે. ૦—૩—૦

૭. સાદાં ડ્રૉઈંગ. ભાગ ૧—૨—૩ બાળવર્ગથી ૭ મા ધોરણ સુધી ૦—૭—૦

૮. પદાર્થ પાઠ અને ડ્રૉઈંગ, બાળવર્ગથી તે ૫ મા ધોરણ સુધી ૬ ભાગમાં ૦—૧૫—૦

મેમરી ડ્રૉઈંગ, ફર્સ્ટ, સેકન્ડ તથા ત્રણ ભાગમાં ૧—૪—૦

૧૦. પ્રેક્ટિકલ જ્યોમેટ્રી. ફર્સ્ટ ગ્રેડ (અંગ્રેજીમાં તથા ગુજરાતીમાં) ૦—૩—

૧૧. ફ્રીહેન્ડ અને કલર ડ્રૉઈંગ ફર્સ્ટ ગ્રેડ રંગના વ્યાકરણ સાથે. ૦—૪—

૧૨. પીરોસી એટલે કચ્છી ભાષામાં સમસ્યાઓ ૦—૧—

૧૩. ગુજરાતી વ્યાકરણનાં મૂળતત્ત્વો ૦—૨—૦

૧૪. કચ્છી દેશી હિસાબ ભા ૧ લો ૦—૧—૩

૧૫. કચ્છી દેશી હિસાબ ભા ૨ જો ૦—૩—૦

૧૬. કચ્છી દેશીનામું અને કાગળ દસ્તાવેજ લખવાની પદ્ધતિ ૦—૬—૦

છેલ્લાં ચાર પુસ્તકો નામદાર કચ્છ સરકારે પોતાની શાળાઓ માટે ટેક્સ્ટ બુક તરીકે મંજુર કર્યા છે.

૧૭. વર્નાક્યુલર પ્રાથમિક શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓ માટે ડ્રૉઈંગ ૮ ભાગમાં બાળવર્ગથી તે ૭ મા ધોરણ સુધી, ૦—૯—૦

જીવનલાલ અમરશી મહેતા.

મેનેજર—પ્રિન્ટિંગવર્ક્સ એન્ડ બુક્સ એજન્સી,

ઠે. સિવિલ ઈસ્પીતાલ પાસે,—અમદાવાદ.